

47442
„Kršč. detoljub“ 1889. II. Priloga.

DOBRA SPOVED.

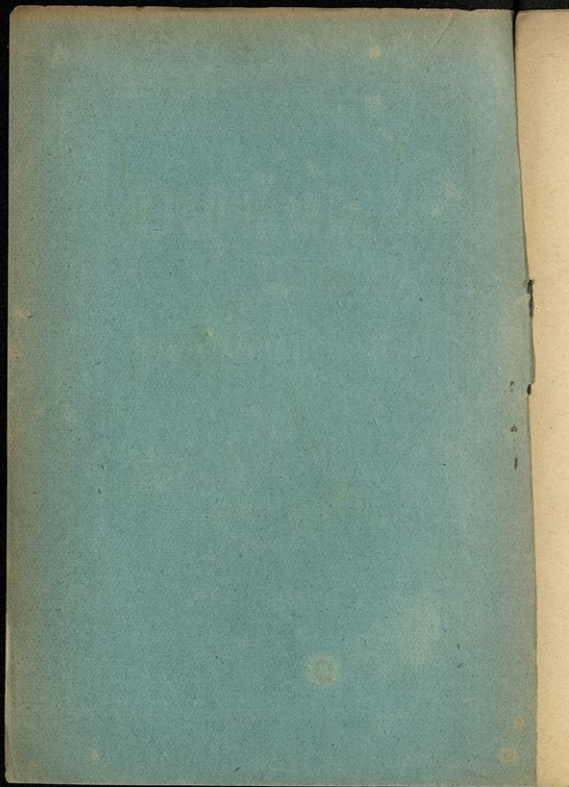

II. Kes ali obžalovanje.

V Ljubljani 1889.

Založilo „Katoliško društvo detoljubov“. — Tisk
„Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

147442

Žalujoči angelj.

Kes ali obžalovanje.

Kratko pojasnilo.

1. K zakramentu sv. pokore je izmed vseh potrebnih reči še najbolj potrebno obžalovanje; brez kesanja ni mogoče dobiti odpuščanja grehov. Celo spoved se dá v nekaterih slučajih nadomestiti, a kesanje nikdar. Ako bi se kdo rad spovedal, pa se ne more, dobi odpuščanje grehov, če jih le iz srca obžaluje; kdor pa bi jih ne obžaloval, bi mu tudi pri spovedi ne bili odpuščeni. Toraj se je treba vselej, kadar se za spoved pripravljáš, še prav posebno potruditi, da v svojem srcu obudiš pravo kesanje.

2. Kaj je kesanje, se z besedami ne dá lahko dopovedati, kakor se sploh srčna čutila ne dajo z besedo natanko popisati; kdor jih pozná, pozná jih iz skušnje. Prepričan sem, da ti je to grenko čutilo, ki se imenuje kesanje, že sicer iz lastne skušnje znano. Ako si v posvetnih zadevah kdaj kaj tacega storil, kar ti je močno škodilo ali te pri družih zelo osmešilo, takrat se ti je milo storilo, sam

náse si bil nevoljen, morebiti so ti še solze v oči stopile; ves žalosten in potrtn si vzdihnil: „Kako se kesam, da sem to storil!“ in precej si pristavil: „Nikoli več ne bom tako delal!“ — Obrni to na svoje grehe, in prizadevaj si enako britko čutilo v svojem srcu obuditi, da ti bo v resnici hudo, ker si Boga razžalil, da boš takorekoč samega sebe žalosten, da se ti bo začelo gnusiti tvoje grešno vedenje in da bi ne vé m kaj raje dal ali pretrpel, kakor da se je to zgodilo.

3. Obžalovati moraš prav vse smrtne grehe. Če si se pa pri izpraševanju vesti spomnil le samo malih grehov, bo tudi najbolje, če vse obžaluješ; a zadostovalo bi za vredno spoved, ko bi v tem slučaju obžaloval le enega. Svetujem ti toraj: srčno obžaluj tudi vse odpustljive grehe; da bo pa še bolj varno, si lahko ob vsaki spovedi še nekatere posebej odbereš, katerih se hočeš še prav posebno kesati in poboljšati. Kajti odpustljive grehe nam je še težje obžalovati, ker nas ne prestrašijo tako zeló, kakor smrtni grehi, katerih en sami že človeku pekel zasluži.

4. Kdaj pa je treba kesanje obuditi? Dobro bo, če že med izpraševanjem vesti obžaluješ posamezne grehe, kadar se jih spomniš; vendar zadostuje, ako nazadnje po izpraševanju vesti kar vse skupno obžaluješ, — in še večja bo tvoja žalost, ako se h krati oziraš na vso svojo hudobijo. Vsekako pa obudi kesanje še pred spovedjo, in zopet ob koncu spovedi, predno ti mašnik odvezo dajo; pred spovedjo pa zato, da je varniše, ker potlej bi te utegnila skrb ali kaka druga reč kaj begati, da bi ne mogel na kesanje vse pozornosti obrniti.

5. Glavna reč je pa to-le: kaj je treba storiti, da se ti bo v srcu vzbudilo pravo žalovanje in kesanje? Katekizem nasvetuje tri reči: 1. Boga prositi, da bi nam k temu svojo milost dal, 2. dobro premisliti, kdo je tisti, ki smo ga z grehom razžalili in 3. kesanje večkrat obuditi. Molitev sem že poprej priporočil za vseh pet reči skupno; pa dobro bo, če za to veliko milost, — dar srčnega kesanja še posebej prosiš, zlasti pri sveti maši. Tudi o tretji točki mi ni veliko

govoriti, ker véš, da popolni kes ti že sam grehe izbriše, ako imaš voljo k spovedi iti, kakor hitro bo mogoče. Imej navado prav gostokrat popolni kes obujati; posebno, kadar si bil tako nesrečen, da si kak greh storil, in zvečer predno zaspiš. — Toraj mi je le še drugo točko nekoliko raztegniti in obširniše razložiti: kaj in kako naj grešnik sam premišljuje, da bi se mu srce omečilo in užalilo zaradi storjenih grehov.

Ganljivi premisleki za obujenje čez-naturnega kesanja.

Kaj je zgubljenega sina privedlo do kesanja in do povrnitve? Sv. pismo nam to pové prav s kratko besedo: „v sé je šel.“ Resno premišljevanje ga je pretreslo in zmodrilo.

Začel je v mislih primerjati svoj sedANJI žalostni stan s poprejšnjo srečo, ki jo je imel v hiši svojega dobrega očeta; in čem dalje premišljuje, tembolj ga srce peče. Od začetka je bilo njegovo kesanje še natorno, ker miza domača s kruhom obložena mu je stopila tako vživo pred oči, da mu je bila sedanja lakota

neznosna. Toda nadaljno premišljevanje mu pokaže premilo podobo tako dobrega pa tako nehvaležno žaljenega očeta, — srce mu začne krvaveti, — milo se razjoka! Stradanje mu zdaj ni nič več mar, le to ga grozovito boli in peče, da je tako milega očeta tako zlobno razžalil in se s tem tudi zoper Boga pregrešil. Nobene besede ne reče več o lakoti, marveč britko zdihuje: Oče, grešil sem zoper nebo in zoper tebe; več nisem vreden tvoj sin imenovan biti.

Ako hočeš tudi ti z Božjo pomočjo pravo srčno kesanje obuditi, moraš tudi ti „v sé iti“, moraš tudi ti prav v živo premišljevati take reči, ki bodo posebno presunile tvoje srce, da se ti bo hudo zdelo, ker si Boga razžalil, da se ti bo greh zares nad vse studil, in da boš res pripravljen, rajše vse pretrpeti, kakor še kdaj vedoma in prostovoljno Boga žaliti.

Ker bi ti v tej pretehtni zadevi rad kaj pomagal, ti navedem tukaj več tacih reči, katere bodo gotovo v tvojem srcu vzbudile pravo kesanje, ako jih le dovolj resno premišljuješ in k srcu vzameš. Na-

vedem jih zato več, da si lahko zbiraš ter zdaj to, zdaj ono bolj prevdariš, kar ti bolj srce gine. Najprej ti razložim prelepo navado, ki jo je imel sv. Karol Baromej, kedar je hotel pravo srčno kesanje obuditi.

1. Preblagi škof sv. Karol Baromej obiskal je v duhu štiri postaje in se je pri vsaki tako dolgo in pazljivo pomudil, da se mu je začelo srce žalosti topiti . . . Pojdi v mislih tudi ti za njim in prisili takorekoč svoje mrzlo srce, da se bo vnelo in milo obžalovalo vse storjene grehe, pripravljeno raje smrt storiti, kakor še kdaj preljubega Boga žaliti.

a) Najprej si misli, da stojiš na pokopališču in da se pred teboj odpre grob, v katerem leži mrlič že ves spremenjen in od črvov razjeden. Oh kako je razdejan: kjer so bile poprej one jasne bistre oči, vidiš zdaj le dve tužni votlini; kjer je bilo poprej ono cvetoče rudečkasto obličje, so zdaj le udrte in otle kosti, da jih je groza pogledati itd.; in čez nekoliko let se bo še to razsulo v prah in prst. In kdo je tako spremenil človeka, ki je krona vsega stvarjenja, kralj med

vsemi stvarmi na zemlji? — Smrt je to storila. In kdo je smrt na svet priklical? Greh! Po grehu je prišla smrt na svet. O kako grozna reč mora greh biti, ker je že njegovo delo tako strašno!

Pripoveduje se, da je v starodavnih časih neki neusmiljen trinog nesrečnega obsojenca s tem kaznoval, da je k njemu mrliča tako privezal, da je moral po dnevi in ponoči z njim skupaj bivati. „Oj prestrašna kazen!“ praviš. Res je; pa vendar je še sto in stokrat grozovitniša in strašnejša — duša s smrtnim grehom, ali greh sam!

In vendar se greha nisi varoval; si ga lahkomišljeno že tolikrat ponavljal, — in oh, že zopet po zadnji spovedi si grešil! Ali ne boš ves skesan in potrt pokleknil in iz globočine srca ljubega Boga zahvalil, da te je še pri življenju ohranil, da ti je mogoče to svojo nesrečno nespamet še popraviti? ali ga ne boš ves skesan prosil odpuščanja, in mu trdno obljubil, da ga v prihodnje res ne misliš nikdar več žaliti?!

b) Potlej se povzdigni v svojih mislih čedalje višje in višje ter misli si, kakor

bi se za nekaj trenutkov nebo odprlo pred tvojimi očmi, in bi ti bilo dano, vsaj le nekaj časa gledati tisto lepoto, ki je še nobeno oko na zemlji ni videlo, poslušati tisto prijetnost, kakoršne še nobeno uho tukaj ni slišalo in okušati tisto nebeško sladkost, kakoršne na zemlji še nobeno srce ni občutilo. Oh, le prav pazno se ozri po nebeških širjavah, gotovo zagledaš tudi svoj sedež, tisti presrečni sedež, ki je tebi pripravljen od začetka sveta, znabiti prav blizu Jagnjeta. „Veselite se in veselja poskakujte, ker vaše plačilo je veliko v nebesih,“ je rekel Jezus. Da, veseli se tudi ti nedopovedljivo velike sreče, ki te čaka: vekomaj gledati in uživati neskončno lepoto in blesk trojedinega Boga, z Marijo, z angelji, z najboljšimi skupaj se radovati, — brez konca . . . oh, kdo dopové srečo to! Toda oh, en sam smrtni greh, in vse je zgubljeno — zgubljeno za zmiraj! Oj nesrečni greh, kdo bi te mogel dovelj sovražiti in obžalovati! Ko je bil lačni Ezav za skledo leče prodal svoje prvenstvo in vse pravice, katere so bile z njim v zvezi, se je

britko jokal in je kar tulil, toliko mu je bilo hudo; ali ti pa ne boš nič žaloval zavoljo neizmerno večje zgube — ker si zgubil vse in za zmiraj, ako si zgubil prelepa nebesa?

S potrtem in skesanim srcem toraj zdihni: „O moj Bog! zdaj spoznam, v koliko nevarnost me je greh pripravil. O, kaj bi bilo, ko bi bil umrl v svojih grehih? — O večna dobrota! zahvalim se ti iz globočine srca, da me še nisi poklical s sveta! In ker si imel do zdaj toliko usmiljenje z mano, upam tudi, da se me boš danes usmilil in mi odpustil moje grehe, katere iz celega srca obžalujem; raje umrjem, kakor da bi še kdaj s kakim (smrtnim) grehom tebe žalil.“

c) Iz te rajske višave se v mislih preseli v grozovito peklensko brezdnost in poglej, kako strašne pekočine ondi trpijo pogubljeni. Kakšen je ta kraj večnih kazni? Bog daj, da bi ga nikdar v resnici ne gledal; zato ga tem skrbnejše glej zdaj v mislih, saj ga nam je Jezus Kristus dovelj jasno opisal. Zlasti nam je o njem izrekel tri besede, ki so tako strašne, da nam mora strah pretresti

vse ude, če se le spomnimo nanje: t è m a, o g e n j, j o k ! Tudi tukaj se lahko reče: Nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo, nobenega človeka srce ni občutilo, kar je Bog strašnega zažugal onim, kateri se (smrtnega) greha ne varujejo ali pa se nočejo o pravem času spokoriti! — V nebesih se oko neizmerno raduje v presvitli svitlobi rajske lepote; zato voščimo rajncim: Večna luč naj jim sveti! V peklu pa vekomaj ne bode ne za dušno ne za telesno oko nobene svitlobe. — marveč le večna, skrajna tèma brez konca in kraja! Kako se nam smilijo že oni jetniki, ki se morajo v temnih ječah tukaj na zemlji pokoriti za svoje hudobije! A taka pokora le nekaj časa trpi in kaznjenci vsaj včasih vidiijo žarke dobrodejne svitlobe, — in vendar je tako strašna! Kaj še le večna, neprozorna tema v peklu! — V nebesih bodo uho (dušno in po sodnjem dnevu tudi telesno) z nepopisno radostjo napolnjevali rajski glasi; zato večkrat govorimo o angeljskem petju in o nebeški godbi. V peklu pa vekomaj ne bodo pogubljeni spreslišali nobenega prijetnega glasa, marveč ne-

prenehoma le jok in stok in grozovito preklinjevanje. Hudo se nam zdi, če vidimo koga na tihem se solziti; še bolj se nam smili, če se glasno joka; groza pa nas obhaja, če ga tolika žalost in bolečina prevzema, da kar tuli ali z zobmi škriplje! — Pa vsega tega pogubljeni ne bodo le pri drugih videli in slišali, marveč tudi sami čutili. V nebesih bo zveličano srce vekomaj čutilo nedopovedljive sladkosti, bo takorekoč plavalo v morju rajskega veselja; zato govorimo o neusahljivem studencu rajske sreče, o nebeški mani itd. V peklu pa bodo pogubljeni čutili nepopisljive bolečine in pekočine neugasljivega ognja. Kako peče, če ti le iskrica pade na roko; za noben denar bi ne hotel eno uro prsta držati v žarečem plamenu; strah te pretrese, ako slišiš, kako so nekdanj mučence z ognjem trpinčili, žgali in pekli, — a to je le kratek čas trpelo in prestano je bilo! Peklenski ogenj pa ne bode nikdar ugasnil.

O le dobro jih poglej, te nesrečne, ki že leta in leta trpijo neskončno gorje in bodo trpeli brez konca, brez upanja

akega polajšanja ; in vprašaj jih, kaj jih je pahnilo v to strašno temno, žareče brezдно ? In slišal boš obupni glas : greh ! en sam smrtni nespokorjeni greh je zadosti, da nakoplje tako brezmejno gorjé ! Oh, predragi, še so za-te zaprta peklena vrata ; zahvali se predobrotljivemu stvarniku, da te še ni poklical pred ostro sodbo ; kaj bi bilo, ko bi bil že umrl, — in še tako mlad, — že v peklú ! Objokuj svojo lahkomišljenost, s katero si do zdaj Boga žalil in trdno skleni, raje stokrat umreti, kakor še kdaj s kakim smrtnim grehom neskončno pravičnega Boga razžaliti. (Ako ti pa vest ne očita še nobenega večjega greha, pa pojdi v mislih v više in poglej, koliko morajo tam trpeti zavoljo malih grehov. Po pravici se imenujejo uboge verne duše, ker imajo enako trpljenje, kakor pogubljeni v peklú, le s tem razločkom seveda, da jim ga lajša upanje, da bodo še rešene.)

č) Vse to, kar si do zdaj premišljal, ti more v srcu vzbuditi le bolj nepopolni kes, ker misliš bolj na plačilo in kazen, kakor pa na neskončno dobroto in ljubezen razžaljenega Boga, ker se oziraš

bolj na-se nego na Boga. Pojdi toraj zdaj na tak kraj, kjer boš gledal in premišljal le ljubezen neskončno dobrotljivega Boga. Jaz vém za tak kraj: tam v sveti deželi je, — na gori Kalvariji! Tje na goro Golgoto hiti v duhu in vstopi se pred križ Jezusov ter z vernim očesom, kakor sv. Janez in sv. Magdalena, glej umirajočega Jezusa! Oglej si ga od glave do nog, — noben ud ni zdrav, ni brez ran, brez bolečin: glava ranjena z ostrim trnjem; oči zalite s krvavimi solzami; usta suha pekoče žeje; roke in noge prebodene z grozovitimi žeblji, — čedalje širje so rane, na katerih visi že tri dolge ure; — srce vse razboleno zapuščenosti in smrtne britkosti. Slednjič je prestano, — Jezus glavo nagne in umrje! Ne hodi še proč; le še nekaj trenutkov počakaj; glej, tu pride vojščak in prebode z ostro sulico njegovo stran, — Srce, najsvetejše Srce je zadeto in prebodeno, da teče kri in voda iz njega, — da odtečejo tudi še tiste kapljice krvi, ki poprej skoz njegove rane niso pota našle, — do zadnje kapljice mora prelita biti presv. rešnja kri!

Kaj ne, predragi, ko bi bil to najhudobniši zločinec, bi se ti smilil, ker mora toliko trpeti. Toda ti dobro véš, da na križu trpi in umira Najsvetejši, Najnedolžniši, in sicer ne zato, ker mora, marveč zato, ker sam hoče, — iz same ljubezni do vseh ljudi, toraj tudi posebej iz ljubezni do tebe. Misli si tedaj, da se Zveličar posebej do tebe obrne in ti ves užaljen očita tvoje grehe: „Preljubi moj otrok, zakaj si mi to storil? Glej, jaz sem te tako prisrčno, tako goreče ljubil, in sem tako neizmerno veliko za-te storil in trpel — pa oh, kako si mi hvaležen? — Saj sam dobro véš, da si vselej ponavljal moje prebritko trpljenje, kadar si greh delal; dobro si vedel, da kdor greši, me v novo izdaja, neusmiljeno pretepa in rani, z žolčem napaja in trnjevo krono na glavo pritiska, roke in noge z grozovitimi žebli pribija in s sulico moje srce prebada, — vse to si vedel — in vendar si storil! O nehvaležnež, ali res še ne misliš nehati, ali boš res še dalje mojo neskončno ljubezen povračeval z drznim razžaljenjem?“ — Predragi, ali ti tolika ljubezen še ne gane srca? Po-

klekni pred podobo križanega Jezusa in ves skesan moli: „O moj Jezus! moja neskončna ljubezen! kako me je sram, kako mi je žal, da sem ti bil toliko nehvaležen, da sem tvojo neskončno dobroto povračeval z ostudnim razžaljenjem! Nikdar, nikdar več ne bom take žalosti delal tvojemu presvetemu Srcu. Še zdaj mi odpusti, o Jezus! Zanaprej te res ne bom več žalil; pripravljen sem, raje najhujše bolečine trpeti in raje mučen biti, kakor še kdaj s kakim smrtnim grehom vedoma žaliti premilo tvoje Srce!“

2. Premisli ono rajsko srečo, katero si poprej imel, predno si prvi greh storil. O kako je bila lepa tvoja duša tisti dan, ko je bila v zakramentu sv. krsta očiščena in posvečena! Sam nebeški Oče je imel veselje nad njo. Njemu, ki gleda vse nepopisne lepote v nebesih in na zemlji, se je tvoja nedolžna duša tako lepa zdela, da te je imenoval svojega otroka, pa ne le imenoval te je svojega otroka, marveč tudi sinovske pravice ti je dodelil, da bi po smrti ž njim vred v nebesih se vekomaj veselil in ž njim kraljeval. O kako se je tvoj angelj varuh veselil tvoje pre-

lepe nedolžne duše; kako je skrbel za-te, da bi te v nedolžnosti ohranil. Tako si rastel v detinski nedolžnosti, že štiri, pet, šest . . . let. Nekega dné pa — bolje bi bilo, da bi bil poprej umrl — storil si prvi greh! Tvoj angelj varuh, poprej tako vesel, se žalosten od tebe obrne. Toda pri tem prvem grehu še ni ostalo, storil si še družega, tretjega . . . čedalje večji grehi so omadeževali tvojo dušo! Čedalje večja je bila žalost in skrb tvojega angelja varuha. Milo ti je prigo-varjal; tudi tebe je jelo skrbeti; nič več ni moglo tvoje srce tako veselo biti, kakor poprej. Toda zgodilo se je; pre-narediti se več ne dá. Družega ti ne ostane, kakor milo obžalovati in objokovati svojo nesrečo in z dobro spovedjo popraviti. Pristréno se zahvali Jezusu, da je postavil zakrament sv. pokore; in če nisi živel ves čas v krstni nedolžnosti, o živi naprej v spokorni nedolžnosti!

3. Da bo večja tvoja žalost nad grehi, pomisli, kako dobrega Očeta si raz-žalil in kaka vnebovpijoča je tvoja nehvaležnost. Od njega si prejel vse, kar si in kar imaš. Dobri spomin, bistri

um, živa domišljija, rahločutno srce, čvrsti in zdravi udje, — vse to so prelepi darovi, ki jih imaš od svojega najboljšega Očeta nebeškega. Ali ti je mar Bog moral vse to dati? Ali bi ne bil tudi lahko tako storil, da bi bil ti slep ali gluh, ali mutast ali kruljev? Vidiš, kako zelo te je ljubil, ker ti je vse to dal! — Pa še več. Bog je hotel, da si rojen v sveti edinozveličalni katoliški cerkvi; da imaš tako dobre stariše in tako skrbne učitelje; da si v tako tesni zvezi ne le z vsemi katoličani na zemlji, marveč tudi s presrečnimi brati in sesticami v nebesih, ker si v občestvu svetnikov. Ali si mar vse to bolj zaslužil, kakor oni milijoni paganskih, turških, judovskih otrok, ki so v tèmi nevere in zmote? Oh ne, marveč iz same ljubezni ti je nebeški Oče odprl studenec milosti in dobrot, ki ti jih dan na dan ponuja tvoja dobra mati, sv. cerkev. In koliko drugih dobrot je do-delil tvoj predobrotljivi Oče! Kolikokrat si bil že pri spovedi? Odpuščanje najmanjšega greha je večja dobrot, kakor bi ti kdo podaril najbogatejše posestvo! Ali si bil že pri sv. obhajilu? . . .

Pa kaj bi dalje našteval dobrote, saj jih prešteti ne moreš, ko bi se noč in dan trudil. Tudi tebi lahko reče Bog, kakor nekdanj Izraelskemu ljudstvu: „Kaj bi bil mogel še storiti svojemu vinogradu, da nisem storil?“ In ti? Ti pa si ga za vse te brezštevilne dobrote žalil — tolikrat in tako zelo žalil! Ako bi bil bebec ali gluhomuteč, ali slepec, ko bi bil moral ves čas v postelji bolan ležati, . . . bi ne bil grešil! Sramuj se in objokuj svojo nehvaležnost ter zanaprej obračaj v Božjo slavo plemenite svoje darove.

Najboljši pripomoček, dobro obuditi popolni kes, pa je etniško srce! Kolikor lepše in svetejše boš živel, toliko bolj te bo srce zbolelo za vsak najmanjši greh. Popolni kes prihaja iz polne ljubezni Božje.

